

самостійною роботою, можна буде прослідкувати зміни у само усвідомленості навчання студентами. Досягти оптимального співвідношення між аудиторною та самостійною роботою можна завдяки завдань індивідуального направлення контролю знань студентів. Індивідуалізація студентських робіт слугує поштовхом до зменшення аудиторного навантаження. Але такий вид роботи може впливати як на якість знань студентів, так і на якість навчального процесу в цілому. Тому такі зміни у навантаженні потребують певного проміжку часу, для пристосування як викладачів, так і студентів.

Збільшуючи кількість годин для самостійного вивчення матеріалу, і зменшуючи аудиторну, необхідно чітко усвідомлювати наслідки таких змін. А ментальність українських студентів буде ще довго змінюватись у бік усвідомлення самостійної індивідуальної роботи. Адже, успіх у вивченні дисципліни визначається ступенем самостійності студента, прийняття самостійних рішень, самовідповідальності, самоорганізованості, самоконтролю тощо.

Сіра І. В., здобувач, асистент кафедри
макроекономіки та державного управління

ВИКОРИСТАННЯ ГРУПОВИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

У сучасних умовах антикризового управління важливим є здійснювати аналіз макроекономічних показників і знаходити шляхи зростання конкурентоспроможності національної економіки. Це вимагає особливого підходу до проведення практичних занять з дисципліни «Національна економіка». На сьогодні актуальними при викладанні економічних дисциплін є поєднання індивідуальних та групових форм організації пізнавальної діяльності студентів. Зазначимо, що досвід творчого підходу та соціального спілкування можна отримати тільки на практиці, тобто в дії, або в умовах ігрового моделювання, що в свою чергу доцільно робити, організовуючи роботу в малих групах, що значно підвищує ефективність засвоєння набутих знань.

Окремі практичні заняття з дисципліни «Національна економіка» доречно проводити у формі організації роботи малих груп,

що, на нашу думку, дозволить студентам більш ефективно опановувати професійні компетенції та допоможе розвинути такі якості як: творче мислення, самостійність, відповідальність тощо.

Виходячи з мети та завдань практичного заняття «Потенціал національної економіки», розглянемо основні етапи використання методу роботи в малих групах, який вимагає чіткої організації діяльності, перш за все, з боку викладача (табл. 1).

Таблиця 1

**АЛГОРИТМ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЩОДО
ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ
ГРУПОВИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Етапи	Зміст і тривалість етапу
I. Підготовчий (тривалість етапу — 5 хвилин)	1. Попередньо студенти отримують домашнє завдання: опрацювати теоретичний матеріал по темі «Потенціал національної економіки», вивчити методiku розрахунку показників ефективності національної економіки. 2. Об'єднання студентів у 4 малих групи (4 складові частини потенціалу національної економіки — природний, людський, техніко-технологічний та фінансовий) по 5—6 осіб. Викладач пропонує студентам вибрати картку, на якій вказано елемент конкретної складової потенціалу. Це і є основою поділу студентів на групи
II. Інформаційно-ознайомлюваний та мотиваційний (10—15 хвилин)	1. Викладач організовує студентів на виконання колективного завдання у малих групах шляхом встановлення чіткої мети та завдань: а) придумати назву та девіз малої групи; б) дати характеристику елементам складової частини потенціалу національної економіки, яку вони представляють; в) зробити аналіз статистичних даних, поданих в роздатковому матеріалі; г) виявити недоліки та запропонувати шляхи покращення використання національного багатства; д) результати роботи представити у матеріалізованому вигляді та зробити презентацію. 2. Після ознайомлення студентів з завданнями роздаткового матеріалу, відбувається розподіл ролей між студентами для виконання наступних дій: виникнення ідей, організації роботи, розрахунків та їх аналізу, оформлення. 3. Викладач стимулює студентів поясненням цілі завдання, встановленням часу на виконання завдань, контролем за діяльністю, системою оцінювання
III. Обговорення (20 хвилин)	Викладач виступає у ролі консультанта. На практичному занятті викладачем застосовуються такі форми та методи навчання: мозковий штурм, аналіз ситуації, дискусія, рольова гра, робота в малих групах, презентація
IV. Реалізація (10 хвилин)	Викладач спонукає студентів до завершення роботи над завданням, вироблення спільного рішення та його презентації

Етапи	Зміст і тривалість етапу
V. Оцінювання (10 хвилин)	Викладач забезпечує студентів картками оцінювання малих груп, які оцінюються за наступними критеріями: володіння теоретичним матеріалом, точність розрахунків, творчий підхід та презентація результатів. Оцінювання малої групи відбувається кожним слухачем та викладачем. Оформляється картка оцінювання малої групи та виводиться середній бал для її учасників
VI. Завершальний (10 хвилин)	Викладач підсумовує результати роботи студентів, підкреслює позитивні та негативні моменти. Відбувається виправлення помилок і вияснення запитань, спірних моментів

Таким чином, робота в малих групах як форма проведення практичних занять є підґрунтям поглибленого засвоєння студентами матеріалу основних розділів курсу. Це пов'язано з тим, що зазначена технологія стимулює студентів до проведення самостійної роботи над темою та сприяє їх зацікавленості у набутті більш сучасної та практичної інформації.

Тимочко Н. О., канд. екон. наук, доц.
кафедри історії та теорії господарства

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Нові підходи до формування навчального процесу, обумовлені необхідністю підвищення індивідуальності, самотності окремого студента як особистості, вимагають застосування в ньому відповідних методів та підходів, серед яких чи не найважливішими, з нашого погляду, є *інтерактивні*. Як відомо, сам термін у перекладі з англійської означає «взаємодіючий» і передбачає взаємодію між викладачем і студентом у навчальному процесі. Саме така взаємодія і може стати одним з найважливіших факторів формування людини як неповторної особистості, творця самої себе і власних життєвих обставин, творчого спеціаліста і професіонала.